

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ" –ВИДИН

тел. 094/600 221; 606 080; , e-mail csv_vidin@mail.bg

УТВЪРЖДАВАМ
(Венцислав Станев)

ПРОГРАМА

за

гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование

1. Общи положения:

- Програмата е съставена съгласно държавния образователен стандарт за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование - Наредба №.13/21.09.2016г.;
- Програмата е изготвена след анализ на потребностите на училищната общност и определяне на приоритети, свързани с реализирането на целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
- Програмата определя институционалните политики за реализиране на ДОС по Наредба №.13/21.09.2016г.

2. Същност:

- Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда. Както и за формиране на гражданско съзнание и добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

3. Цели:

1. Изграждане на автономна и активна личност, която:

- разбира и отстоява общочовешките и демократичните ценности;
- познава институциите;
- зачита значимостта на всяка човешка личност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ" – ВИДИН

тел. 094/600 221; 606 080; , e-mail csv_vidin@mail.bg

- взема самостоятелни решения относно своето развитие;;
- носи отговорност за поведението си;
- подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
- познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;

2. Училището като образователна институция и саморазвиваща се общност продължава да:

- възпитава в демократичните ценности;
- насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
- утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
- изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурна толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
- създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

4. Реализиране:

В училищното образование гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществява:

- В часа на класа;
- В занимания по интереси;
- Чрез обучение по учебни предмети и модули;
- Чрез интердисциплинарни програми, проекти, модули или дейности по избор на учителя;
- Чрез дейности за развитие на класа като общност;

5. Акценти:

- Патриотично възпитание и изграждане на национално самочувствие;
- Толерантност и интрекултурен диалог;
- Финансова и правна грамотност;
- Военно обучение и защита на родината;
- Безопасност на движението по пътищата;

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ" – ВИДИН

тел. 094/600 221; 606 080; , e-mail csv_vidin@mail.bg

- Защита на населението при бедствия, аварии и оказване на първа помощ;
- Превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
- Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха;
- Превенция и противодействие на корупцията;
- Здравно образование;
- Превенция на зависимости /наркомания, алкохол, тютюнопушене/;
- Сексуално образование и превенция на СПИН;
- Умения за решаване на конфликти и водене на спорове;
- Образование и възпитание за околната среда и опазването ѝ;
- Физическа култура и спорт;

6. Тематични области, съгласно Приложение № 5

№.	Тематични области:	Теми:	Минимален брой часове по тематични области и класове
1.	Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	Национални и официални празници: 1. „Ден на народните будители“ 2. „Трети март“ 3. „Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост“ Официални празници на РБ: 4. „Коледа“ 5. „Великден“	I – IV клас – 4ч. V- VII клас - 4ч VIII клас - 4ч IX клас - 4ч X клас - 4ч XI клас - 4ч XII клас - 4ч
2.	Толерантност и интеркултурен диалог	„Зачитане на личността на другия“ „Аз и другите“ „Светът около мен“ „Уважаване и разбиране на межкултурните различия“ „Празници и обичаи в различните религии“	I – IV клас – 1ч. V- VII клас - 2ч VIII клас - 1ч IX клас - 1ч X клас - 1ч XI клас - 1ч XII клас - 1ч
3.	Финансова и	„Нужди и желания“	

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ" – ВИДИН

tel. 094/600 221; 606 080; , e-mail csv_vidin@mail.bg

	правна грамотност, вкл. „Моето първо работно място“	„ Приходи и разходи в семейството“ „ Местни и държавни данъци“ Правата на човека: 1. Гражданско право 2. Трудово право 3. Търговско право „Конституция на Република България“ „Права и задължения на гражданите“ „ Международни институции в защита на човешките права“ „Права в България и ЕС“	VIII клас - 2ч IX клас - 2ч X клас - 2ч XI клас - 2ч XII клас - 12ч
4.	Военно обучение и защита на родината	IX клас – 1. Задължения на гражданите на РБългария по отбраната на страната. 2. Същност и съдържание на гражданско-военните отношения. 3. Оказване помощ на населението от въоръжените сили при кризи от военен характер. 4. Действия за оцеляване при актове, извършвани от терористични, екстремистки и престъпни групи и военни действия, както и при откриване на невзривени боеприпаси. 5. Защита на критичната инфраструктура и участие на въоръжените сили в спасителни и евакуационни действия. X клас – 1. Въоръжени сили на РБ – история и настояще; 2. Мисии и задачи на въоръжените сили на РБ; Участие в операции и мисии извън територията на страната. 3. Същност, цели и задачи на резерва на въоръжените сили на РБ. 4. Въоръжение и екипировка на военнослужащите във видовете въоръжени сили. 5. Приемане на служба във въоръжените сили и резерва.	IX клас - 5ч X клас кл- 5ч
5.	Безопасност и движение по пътищата		I клас - 16 II-III клас - 8 IV-VII клас - 6
6.	Защита на	I клас – 1. Силен вятър (ураган), смерч .	I-IV клас - 4

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ" – ВИДИН

тел. 094/600 221; 606 080; , e-mail csv_vidin@mail.bg

населението при бедствия, аварии, и катастрофи; оказване на първа помощ	<p>2. Гръмотевична буря, мълния. 3. Огънят - приятел и враг на човека. 4. Понятие за първа помощ</p> <p>II клас – 1. Снежна буря . 2. Земетресение. 3. Източници на запалване. 4. Преохлаждане и измръзване .Изгаряния.</p> <p>III клас – 1. Наводнение, порой, свлачище. 2. Наводнение, порой, свлачище. 3. Опасности от пожар в горите и селското стопанство. 4. Отравяния.</p> <p>IV клас – 1. Индивидуални средства за защита . 2. Сигнали за оповестяване на населението при възникване на бедствия и аварии . 3. Отравяния . 4. Дишане и сърдечна дейност</p> <p>V клас – 1. Поведение и действие на учениците при различни замърсявания.</p> <p>2. Поведение и действие на учениците при различни замърсявания. 3. Поведение при пожар в жилищни и обществени сгради. 4. Поведение при пожар в жилищни и обществени сгради. 5. Психологическа помощ и подкрепа при природни бедствия, аварии и катастрофи.</p> <p>VI клас – 1. Сигнали на Гражданска защита. 2. Правила за действия по сигналите на Гражданска защита. 3. Пожарна опасност ва веществата и материалите. 4. Пожарна опасност ва веществата и материалите. 5. Подходящи дейности при стрес и паника.</p> <p>VII клас – 1. Отровни вещества. 2. Начини за защита от отровни вещества. 3. Процес на горене. 4. Средства за пожарогасене. 5. Поведение при пожар.</p> <p>VIII клас – 1. Опасни вещества и материали; 2. Пожари. Самовъзпламеняване и самозапалване. 3. Поведение при спасяване в различни критични ситуации; 4. Първа помощ при биологично замърсяване;</p>	V-VII клас - 5 VIII клас - 5 IX клас - 5 X клас - 5 XI клас - 3 XII клас - 3
---	--	---

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ" – ВИДИН

тел. 094/600 221; 606 080; , e-mail csv_vidin@mail.bg

		<p>5. Правила за поведение и действие на учениците при бедствия, аварии катастрофи. Проиграване на плана за евакуация – 25.10.2017; 28.03.2018г.</p> <p>IX клас - 1. Опасни строителни вещества и материали; 2. Опасни полимерни вещества и материали. 3. Поведение при спасяване в различни критични ситуации; 4. Първа помощ при слънчев и топлинен удар; 5. Правила за поведение и действие на учениците при бедствия, аварии катастрофи. Проиграване на плана за евакуация – 25.10.2017; 28.03.2018г.</p> <p>X клас - 1. Защита от продуктите на горене; 2. Опасни вещества и материали. 3. Поведение при спасяване в различни критични ситуации; 4. Първа помощ при загуба на съзнание; 5. Правила за поведение и действие на учениците при бедствия, аварии катастрофи. Проиграване на плана за евакуация – 25.10.2017; 28.03.2018г.</p> <p>IX клас – 1. Пожарна опасност на автомобили и мерки за безопасност; 2. Поведение при спасяване в различни критични ситуации 3. Правила за поведение и действие на учениците при бедствия, аварии катастрофи. Проиграване на плана за евакуация – 25.10.2017; 28.03.2018г</p> <p>XII клас – 1. Индивидуални и колективни средства за защита – употреба и поведение при пожар в обществена сграда; 2. Загуба на съзнание, клинична и биологична смърт /признаци, разпознаване и поведение/;</p> <p>3. Правила за поведение и действие на учениците при бедствия, аварии катастрофи. Проиграване на плана за евакуация – 25.10.2017; 28.03.2018г.</p>	
7.	Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	„Разпознаване на чувства и емоции“ „Техники за овладяване на емоциите“ „Вербално и невербално общуване“ „Справяне с агресията“ „Превенция на насилието в училище“ „Мирно решаване на конфликти“	I-IV клас - 1 V-VII клас - 2 VIII клас - 2ч IX клас - 2ч X клас - 2ч XI клас - 2ч XII клас - 2ч
6.	Превенция на	„Поведение при терористична заплаха“	I-IV клас - 1

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ" –ВИДИН

тел. 094/600 221; 606 080; , e-mail csv_vidin@mail.bg

	тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	„Антитерористични органи“ „Безопасно сърфиране в интернет (киберзащита)“	V-VII клас - 2 VIII клас - 2ч IX клас - 2ч X клас - 2ч XI клас - 2ч XII клас - 2ч
7.	Кариерно ориентиране	„Първият избор на професия“ „Какъв искам да стана“ „Желани професии“ „Моята успешна реализация“	IV клас - 1 VII клас - 1 X клас - 1ч
8.	Превенция и противодействие на корупцията	„Разпознаване на корупцията“ „Противодействие на корупцията“ „Антикорупционни органи“	V-VII - 1ч VIII клас - 2ч IX клас - 2ч X клас - 2ч XI клас - 2ч XII клас - 2ч
9.	Теми по избор - здравно образование	„Грипни епидемии“; „Храни и хранене“; „Лична хигиена - чисти ръце“; „Хранене и здраве“	I-XII клас

* *В таблица е посочено минималният брой часове за занятия и дейности по тематични области. Възможно е от дефинираната възможна учебна програма да се вземат по-малко от посочените часове.*

** *В допълнение са посочени и часовете за занятия и дейности свързани с гражданско здравно образование и интеркултурно образование за различна националност, за ученици с различна етническа принадлежност.*

*** *Повече от 10 минути часа в учебната програма на училището са посветени на гражданско образование и на темата за безопасност на пътя, за безопасност на водата, за безопасност на работното място, за безопасност на работното място, за безопасност на работното място.*

7. Приоритетни тематични области по етапи:

- Начален етап - екологично възпитание;
- Прогимназиален етап - толерантност и справяне с агресията;
- Гимназиален етап - финансова и правна грамотност и противодействие на корупцията.

8. Институционални политики за подкрепа на гражданското образование в СУ „Цар Симеон Велики“ са :

1. Определяне на училищни ритуали , свързани със :

- Откриването и закриването на учебна година;

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ЦАР СИМЕОН ВЕЛИКИ" – ВИДИН

тел. 094/600 221; 606 080; , e-mail csv_vidin@mail.bg

- Официално раздаване на удостоверенията за завършен първи клас, начален етап на основната степен, свидетелства за основно образование и диплома за средно образование;
 - Награждаване на отличили се ученици и учители;
 - Поддържане на училищен кът и съхраняване на училищното знаме;
 - Честване на националния празник, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;
 - Изпращане на завършилите зрелостници;
2. Избор на :
- Училищна униформа , знаци и символи;
 - Училищен химн;
3. Възпитаване в трайни навици за отдаване на почит и израз на националното самосъзнание чрез:
- Изслушването на националния химн в тържествени и за държавата и училището моменти;
 - Поставяне на националния флаг на фасадата на училището.